

OULUN YLIOPISTON KASVIMUSEO

Kasvien kerääminen

Kasvien kerääminen on mukavaa ja monipuolisesti opettavaista puuhaa; lajintunte-
muksen harjoitteluun yhdistyy luontevalla tavalla luonnossa liikkuminen ja käden-
taidot sekä mahdollisuuksien mukaan myös kartan käytön opettelu. Herbaarion laa-
tijalta vaaditaan myös kärsivällisyyttä ja huolellisuutta. Koululaisryhmät voivat vie-
railla Oulun yliopiston kasvimuseolla harjoittelemassa kasvilajintuntemusta sekä
kasvien kuivaamista kasviprässillä. Kasvitieteellisellä puutarhalla on kasvien keruu
kielletty, joten kuivattavat näytteet on syytä poimia etukäteen. On myös muistettava,
että rauhoitetut kasvit sekä pihojen koristeistutukset ja viljelmät on jätettävä rau-
haan.

Kerääminen

- Keruureissulle kannattaa lähteä aamupäi-
vällä, kuivalla säällä.
- Kasvit kerätään mieluiten kukkivina tai he-
delmöivinä ja ehjinä.
- Juurineen kasvia ei tarvitse välttämättä
repiä. Tunnistus onnistuu yleensä maanpääl-
listen osienkin perusteella.
- Kasvit kannattaa puhdistaa roskista, mul-
lasta ja hyönteisistä jo maastossa.
- Muistivihkoon merkitään päivämäärän li-
säksi kunkin kerätyn kasvin sijainti ja luon-
nehdinta sen kasvupaikasta. Myös muista
seikoista, kuten kasvin runsaudesta kannat-
taa tehdä muistiinpanoja jo kasvupaikalla.
Apuna voi käyttää vaikkapa oheista ”muistiin-
panokukkaa”.
- Kasvien kerääjän kannattaa numeroida
näytteensä juoksevalla keruunumerolla. Tar-
vittaessa näytteisiin voi kiinnittää maastossa
muistiinpanoja vastaavat numerolaput.
- Kasvit kannattaa kuljettaa suljetussa muo-
vipussissa, jotta ne eivät lakastu ennen prä-
ssäämistä.

Kuivaaminen

- Kuivaaminen onnistuu parhaiten kasvipuris-
timella eli -prässillä, mutta myös kaksi kova-
levyä painooneen soveltuu tarkoitukseen.
- Kasvi kuivataan sanomalehtien tai imupa-
pereiden välissä, joita pannaan näytteiden
väliin sitä enemmän, mitä paksummista kas-
veista on kysymys.
- Kasvinosat oiotaan huolellisesti. Kookkaat
kasvit voidaan taitella.

- Kun kasvit ja paperit on aseteltu, puriste-
taan prässi kiinni.
- Kasvin annetaan olla puristimessa, kunnes
se on täysin kuiva. Alussa papereita kannat-
taa vaihtaa kuiviin päivittäin, myöhemmin
harvemmin.

Säilytys

- Kuiva kasvi kiinnitetään taustapahville mie-
luiten liimapaperiliuskoilla. Teippi saattaa
tummua ja irtolla.
- Jokaiselle näytteelle laaditaan oma nimi-
lappu, johon kirjoitetaan ainakin kasvin nimi-
tiedot, löytöpaikka ja - aika, kuvaus kasvupai-
kasta sekä poimijan nimi.
- Tarpeen mukaan voidaan nimilappuun
merkitä myös löytöpaikan koordinaatit,
eliömaakunta (esim. OP = Oulun Pohjanmaa)
ja keruunumero.
- Tavallisesti nimilappu kiinnitetään pahvin
oikeaan alakulmaan.
- Valmiisiin kasvinäytteisiin kannattaa tutus-
tua kasvimuseovierailun yhteydessä.
- Lisätietoja mm. lajinmäärityksestä, kasvien
keruusta ja nimistä sekä Suomen eliömaa-
kuntakartta löytyvät esimerkiksi Retkeilykas-
viosta (Toimittaneet Leena Hämet-Ahti, Juha
Suominen, Tauno Ulvinen, Pertti Uotila &
Seppo Vuokko).

Tarvikkeet

- muistiinpanovälineet	- kasvipuristin ja paperit
- muovipussi	- taustapahvit, nimilaput ja liimapaperia
- kasvikirja	- muistiinpanolomake tarvittaessa

Silene dioica
puna-ailakki

OP. li: Olhava

Kivinen täytemaa radan
varressa, rautatiesillä
lähisyydessä.

4.7.2004 Ari Horsma 307

Nimilappuesimerkki

Ari Horsma pöimi kokoelmaansa puna-ailakin
lissä, Olhavan kylässä. Merkintä OP tarkoittaa
Oulun Pohjanmaata, joka on yksi Suomen
eliömaakunnista (Retkeilykasvion mukaan). Ol-
havan puna-ailakki on Arin kokoelmassa 307.
näyte. Ari voisi liittää nimilappuun myös kasvu-
paikan sijainnin ns. yhtenäiskoordinaatistoruu-
dun, mielellään neliökilometrin tarkkuudella
(7264:425). Peruskartoissa tämä ruudukko on
painettu punaisin viivoin.

